

[Poul Møller.]

men måske nok efter regeringens skøn den socialt forsvarlige helhedsløsning.

Det er klart, at det, at folketinget vil gøre sig til voldgiftsinstans og fastsætte, hvor meget lønningerne må være, kan være en overordentlig delikat opgave for folketinget. Vi er et folkevalgt organ, vi er vel i nogen grad afhængig af vælgersynspunkter og vælgerinteresser, og hvis vi, første gang vi skal optræde som voldgiftsorgan, lægger sagen op på en sådan måde, at den ligefrem kommer til at smage af, at der er vælgersynspunkter bagved, som når regeringspressen taler om, at nu har socialdemokratiet det bedste valgoplæg, det har haft i mange år, fordi man foreslår en lønforhøjelse, så tror jeg, at man lægger gift for den nye tanke, der hedder aktiv indkomspolitik. Hvis man, første gang man skal føre denne aktive indkomspolitik, hvor staten skal sætte en ramme for lønforhøjelserne, gør det i en valgatmosfære — jeg siger ikke, at medlemmerne i denne sal eller nogen af ministrene har fremkaldt denne atmosfære — tror jeg, vi kompromitterer tanken om den aktive indkomspolitik. Var det ikke Bismarck, der sagde, at ethvert land er ansvarlig for de ruder, dets presse slår i stykker? Sådan kunne jeg fristes til at sige, at ethvert parti eller enhver regering let bliver ansvarlig for de ruder, dets presse slår i stykker. Jeg betvivler altså således, at et folkevalgt ting er velegnet til gerningen, men tager tinget denne opgave på sig, så må det med rimelighed kunne forlanges, at det søger at optræde uden skelen til den ene eller den anden part, at det udelukkende lægger et samfundsøkonomisk ansvar til grund for sin afgørelse, og at det prøver på at nå frem til netop den balance, som en uvildig voldgiftsinstans ville have søgt at sikre. Vi må altså virke som en retsinstans, og så kan man naturligvis heller ikke smide de dommere ud, som ikke vil dømme, som man selv gerne vil have det.

I første omgang er det statsministeren, der må vise denne objektive og neutrale

holdning. Han må se bort fra sit partis vælgerinteresser, han må se bort fra sin nære tilknytning til fagbevægelsen og dens ledere, og socialdemokratiets ordfører må gøre det samme — hvis han kan. Gør han ikke det, bliver forsøget på at føre aktiv indkomspolitik et nyt middel til at føre gammeldags klassepolitik, og så vil den aktive indkomspolitik i det lange løb være uhyre farlig for vort demokrati.

Allerede det forhold, at den løsning, statsministeren stiller forslag om, frarådes meget stærkt af den ene part og anbefales meget varmt af den anden part, nemlig den part, der netop står statsministerens hjerte nærmest, giver anledning til at overveje, om det nu virkelig er lykkedes ministeren at præstere den fornødne grad af uvildighed. Det ærede medlem hr. Hans Rasmussens ord om, at der her er opnået mere, end en uvildig voldgiftsinstans ville være nået frem til, hænger mig stadig i ørerne. Denne tvivl bestyrkes yderligere ved udtalelser af fremtrædende fagforeningsfolk, hvori de erklærer, at fagbevægelsen har opnået mere, end den har gjort ved tidligere overenskomster, og mere, end den havde chance for at opnå ved den gamle metode. Jeg har således et referat fra Aktuelt for den 25. februar 1963, hvori sekretæren i De samvirkende Fagforbund, Thomas Nielsen, udtaler om selve forhandlingsresultatet, at for arbejdsmarkedets vedkommende svarer det til 3½ pct. af lønsummen, hvor arbejderne ved tidligere overenskomstsituationer har fået 3 pct. i forbedring, og jeg tror, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen sagde noget lignende.

Sådanne udtalelser må give folketinget anledning til nøje at undersøge, på hvilket grundlag regeringen er nået frem til sine forslag om lønforhøjelser i år og næste år. Det fremgår ikke af lovforslaget, hvordan disse tal er fremkommet, og det fremgår heller ikke af fremsættelsestalen.

Tallene ser tilsyneladende beskedne ud: 68 mill. kr. i år til de lavtlønnede og omkring 140 mill. kr. i almindelige lønforhøjelser til næste år. Da tallene imidlertid kun